

forryngelseskur, således at også det kunne påberåbe sig det folkelige mandat, der i demokratiske samfund alene anses som kilde til politisk autoritet.

I England gik udviklingen den første vej. Overhuset har bevaret sit feudalt-middelalderlige præg. Endnu den dag i dag er det i almindelighed egenskaben som peer, d. v. s. som medlem af den med særlige privilegier udrustede højadel (hertuger, marquiser, jarler, viscounters og baroner), der giver sæde som lord i overhuset. Til gengæld har dets stilling længe været underordnet, og siden 1911 har det mistet al afgørende indflydelse. Overfor almindelige offentlige love har det kun suspensivt veto, overfor finansielle love overhovedet intet veto. På lignende måde er eller har stillingen været i de engelske dominions, der oprindeligt har taget moderlandet til forbillede. I Canada og New Zealand udnævnes overhusets (senatets, lovgivningsrådets) medlemmer endnu af generalguvernøren (regeringen). Kammerets stilling er i overensstemmelse hermed faktisk, om ikke retligt, underordnet i forhold til den folkevalgte repræsentation.

I de fleste andre demokratiske stater gik udviklingen derimod den anden vej. Førstekammerne blev efter belgisk forbillede *folkevalgte*, omend på grundlag af en mere kvalificeret valgret og valgbarhed end den, der gjaldt til andenkammeret. Efterhånden som valgretten til dette blev udvidet for at resultere i lige og almindelig valgret, fandt der en udvikling sted, der mere og mere nærmede de to kamre til hinanden. I nogle tilfælde bevarede førstekammeret et egentligt konservativt tilsnit som udgået af en kvalificeret valgret og med det formål at skabe en beskyttelse for det besiddende mindretal mod et ubegrænset „flertalstyranni“. Som eksempel kan nævnes det danske landsting efter forfatningen af 1866. I de nyere forfatninger efter den første verdenskrig — f. eks. Czekoslovakiets 1920 og Polens 1921 — var forskellen i valgretten dog indskrænket til alene at angå aldersbetingelsen, således at overhuset var blevet i egentlig forstand et senat, de ældres råd. I andre stater — som Belgien, Holland, Frankrig, Sverige — lå forskellen alene i den indirekte valgmåde, idet førstekammeret blev valgt af de kommunale råd, selv fremgået af almindelig valgret. Endelig forekom det også, at vælgerkorpset var et og samme, medens det særegne for førstekammeret alene bestod i, at det havde færre medlemmer valgt i større kredse for længere periode med successiv afgang (de amerikanske ledstater).

Denne udvikling, der mere og mere nærmede de to kamre til hinanden som udgået af tilnærmelsesvis samme valgprocedure, måtte rejse dette spørgsmål: hvilken eksistensberettigelse har under disse forhold et førstekammer, der tenderer mod at blive en simpel duplik af andetkammeret? Allerede under den franske revolution skal Sieyès have udtalt: „Til hvad nytte vil et førstekammer være? Hvis det er i overensstemmelse med folkerepræsentationen, er det overflødig; hvis det er i modstrid, skadeligt.“ Mere og mere bredte den opfattelse sig, at etkammersystem måtte være den konsekvente fuldbyrdelse af demokratiske forfatningsprincipper. I overensstemmelse hermed indførte adskillige af de nye ultra-demokratiske forfatninger efter verdenskrig I, f. eks. i de baltiske stater, rent etkammersystem.

Endelig skal nævnes, at en type for sig er det føderative tokammersystem. „Overhuset“ er her ikke af aristokratisk oprindelse og har aldrig tjent til beskyttelse af konservative interesser. Det vælges af og repræsenterer ledstaterne i modsætning til „underhuset“, der vælges af og repræsenterer unionens borgere undet eet. Føderativt tokammer forekommer så vidt vides i alle forbundsstater, især Schweiz, U.S.A. og den australske forbundsstat.

På grundlag af denne oversigt kan opstilles følgende typer for lovgivningsorganets sammensætning i demokratiske stater: